

اسدالله عسکراولادی:

دستپاچکی در ادغام‌ها به نفع اقتصاد کشور نیست

■ عضو هیات نمایندگان اتاق تهران گفت: ما دو سال وقت داشتیم و می‌توانستیم با مطالعه، این ادغام‌ها را انجام دهیم، دستپاچگی در ادغام وزارتخانه‌ها به نفع اقتصاد کشور نیست. اسدالله عسکراولادی در پاسخ به این سوال که آیا در مدت زمان گذشته از سال ۹۰ که به عنوان سال جهاد اقتصادی نام‌گذاری شده است، شاهد رشد شاخص‌هایی نظیر بهره‌وری، رشد اقتصادی، افزایش سرمایه‌گذاری، کاهش بیکاری و ایجاد اشتغال پایدار و مولد به عنوان مهم‌ترین شاخص‌های سال جهاد اقتصادی بوده‌ایم، اظهار داشت: حرکت‌هایی انجام شده است اما به خاطر بعضی مشکلات و برخی تصمیمات سیاسی هنوز نتوانسته‌ایم در اقتصاد نتایج خوبی بگیریم.

عضو هیات نمایندگان اتاق تهران گفت: برای رسیدن به جهاد اقتصادی ابزارهایی وجود دارد که یکی از مهم‌ترین آنها اشتغال است، در واقع اشتغال ابزار اصلی آن است و برای بالا بردن اشتغال باید سرمایه‌گذاری در کشور توسعه پیدا کند. وی افزود: ما در کشورمان حدود ۳۰ میلیون نفر جمعیت زیر ۲۰ سال داریم که ۲۰ میلیون نفر آنها جوان و سرمایه اصلی کشور هستند، بنابراین باید سالانه ۱/۵ تا دو میلیون شغل ایجاد شود تا نیروهای دانشگاهی و متخصص وارد بازارهای کار شوند. عسکراولادی گفت: اگر مطالعات کافی در ادغام وزارتخانه‌ها صورت می‌گرفت، می‌توانست در رسیدن به اهداف سال جهاد اقتصادی موثر باشد.

شناسایی ۲۰۰ هزار خانه خالی در تهران

■ فارس: معاون امور مسکن و ساختمان وزیر مسکن با بیان اینکه از طریق اداره برق ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در تهران مصرف‌شان صفر تا ۵۰ کیلووات ساعت گزارش شده که به معنای خالی بودن آنهاست، گفت: نظرات کارشناسی و پیشنهادات وزارت مسکن برای دریافت مالیات مضاعف از خانه‌های خالی به سازمان مالیاتی ارایه شده است.

ابوالفضل صومعلو افزود: سازمان امور مالیاتی نیز پس از دریافت نظرات و پیشنهادات کارشناسی وزارت مسکن، آن را تصویب می‌کند و به صورت قانون در خواهد آورد. وی ادامه داد: پیشنهاد وزارت مسکن و شهرداری دریافت درصدی مالیات مضاعف از خانه‌های خالی از سکنه بوده است. وی اضافه کرد: چون هنوز این پیشنهاد قطعی نشده است، نمی‌توان در مورد میزان دریافت مالیات از خانه‌های خالی از سکنه اظهارنظر کرد چرا که امکان دارد سازمان امور مالیاتی از میزان پیشنهاد ما پایین‌تر یا بالاتر تصویب و قانون کند. صومعلو در پاسخ به این سوال که آیا آماری وجود دارد که چه تعداد خانه خالی از سکنه در تهران شناسایی شده است، گفت: در حال حاضر از طریق اداره برق ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در تهران مصرف برق‌شان صفر تا ۵۰ کیلووات ساعت گزارش شده است که این به معنای خالی و نیمه خالی بودن این واحدهای مسکونی است.

خطر تبدیل شرکت نفت به منبع هزینه تبلیغات انتخاباتی

■ مهر: عضو کمیسیون انرژی با اشاره به اینکه عدم وجود اساسنامه برای شرکت ملی نفت، منابع مالی این شرکت را نظارت‌ناپذیر کرده است، گفت: نظارت‌ناپذیری این درآمدها احتمال انحراف آن به سمت منبع اصلی مالی تبلیغات انتخاباتی گروه‌های مشکوک را فراهم می‌کند. مودح حسینی‌صدر اظهار داشت: شورای نگهبان باید نظارت دقیق‌تری بر منابع مالی نامزدهای انتخابات مجلس شورای اسلامی برای تبلیغات زودهنگام انتخاباتی داشته باشد.

نماینده مردم خوی در مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه عدم وجود اساسنامه برای شرکت ملی نفت، منابع مالی این شرکت را نظارت‌ناپذیر کرده است، افزود: جریان‌های مشکوکی در تلاش هستند با استفاده از برخی منابع مالی دولتی افراد فاقد صلاحیتی را که پشتوانه مردمی ندارند با صرف هزینه‌های کلان به صورت بادکنکی بالا بیاورند و وارد روند رقابت‌های انتخاباتی کنند.

معاون حقوقی، امور دولت و مجلس وزارت ارتباطات عزل شد

■ فارس: با دستور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، محمد خواجه‌پور از سمت معاون پارلمانی و امور دولت این وزارتخانه عزل و سید جمال‌الدین ارجمند به سمت سرپرست این سمت معاند منصوب شد. رضا تقی‌پور، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با صدور حکمی سید جمال‌الدین ارجمند را به سمت سرپرست معاون حقوقی، امور دولت و مجلس وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات منصوب کرد.

شنیده شده است علت عزل محمد خواجه‌پور کم‌کاری و عدم دفاع از کیان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در صحن علنی مجلس بوده است. همچنین نامبرده طی چند هفته اخیر کمترین حضور را در مجلس داشته است.

شرق: سایپا زیر ذره‌بین مجلس‌ها رفته است. کمیسیون اصل ۹۰ شکایتی را با موضوع واگذاری‌های شرکت سایپا تهیه و ارایه کرده تا این خودروساز دولتی که مدتی است حاشیه ساز شده را بیش از گذشته زیر ذره‌بین نقد و بررسی فروبرد.

ماجرا از روزی آغاز شد که واگذاری بخشی از سهام شرکت سایپا در راستای اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی به میان آمد و پس از واگذاری ابهاماتی با این خصوصی‌سازی همراه شد. بهمن ماه سال ۸۹ چندی پس از واگذاری سهام سایپا که کارکنانش آن را خریدند، برخی از نمایندگان مجلس تحقیق و تفحص از شرکت سایپا را مطرح کرده و با امضای ۱۰ نفر از نمایندگان این طرح تقدیم هیات رییس‌ه مجلس شد.

طرح این ۱۰ نماینده با چهار محور تهیه شده بود. تردید در ابهام نسبت به واگذاری بین سهامداران و برخی بخش‌های خصوصی و عدم رعایت عدالت در این واگذاری‌ها، مشخص نبودن منبع مالی برای خرید سهام و امکان عمومی بودن این منبع، عدم تغییر مدیران دولتی و همچنین نحوه خرید و فروش سهام از محورهای این طرح عنوان شد.

در آن روزها تحقیق و تفحص از سایپا تنها همین چهار محور را نداشت تا اینکه ظرف چند هفته اخیر این تحقیق و تفحص ماجراهای دیگری را نیز با خود همراه دید و امروز شایعات بسیاری در خصوص تحقیق و تفحص از خودروسازی سایپا به میان آمده است اما همچنان مجلسی‌ها بر تحقیق از نحوه واگذاری سهام سایپا تاکید می‌کنند.

سایپایی‌ها خبر می‌دهند و می‌گویند این جریان در تلاش بوده است تا با حضور در صنعت خودروسازی و خرید سهام شرکت‌های ایران خودرو و سایپا هزینه‌های سیاسی خود را تامین کند و برخی دیگر از تلاش سایپایی‌ها برای رخنه کردن در ایران خودرو می‌گویند تا به این طریق خودروسازی کشور تحت لوای یک جریان قرار بگیرد؛ تلاشی که با واکنش‌های مختلفی روبه‌رو شد. از رییس شورای رقابت گرفته تا نمایندگان مجلس با این اقدام مخالفت کرده و آن را بر خلاف سیاست‌های کشور برای خصوصی‌سازی اعلام کردند. خرید ضربدری ممنوع، اصطلاحی بود که برای اقدام سایپایی‌ها در راستای خرید سهام ایران خودرو مطرح شد و پس از واگذاری‌های ایران خودرو و خرید این سهام توسط کارکنان این خودروساز، نمایندگان مجلس از خنثی شدن تلاش جریان انحرافی برای حضور در صنعت خودروسازی کشور خبر دادند.

اکنون بار دیگر سایپا که طرح تحقیق و تفحص از آن در بهمن ماه مطرح شده بود، زیر ذره بین رفته است. از جریان انحرافی گرفته تا تلاش برای خرید سهام ایران خودرو و نحوه واگذاری سهام خودش، موضوعاتی است که گوش به گوش می‌چرخد و می‌گویند مجلسی‌ها قرار است در خصوص تمامی این مسایل تحقیق کنند. اما نمایندگان همچنان نحوه واگذاری سهام سایپا و شبیهاتی که در این خصوص وجود دارد را محورهای تحقیق و تفحص از سایپا اعلام می‌کنند. محورهایی که شکایت کمیسیون اصل ۴۴ از سایپا را نیز با خود همراه کرده است و در همین خصوص حمیدرضا فولادگر رییس

ورق در بورس بر گشت

شرق: بورس تهران چند هفته‌ای است که به اغما رفته و حال و روز خوبی ندارد به همین علت بخشی از مشتریان تالار شیشه‌ای به خصوص سهامداران خرد حقیقی طعی سهامداری را به قلایش بخشیدند و از بازار خارج شدند. با این حال قدیمی‌ها و حرفه‌ای‌ها که در روزهای نزولی و بحرانی صبر و حوصله بیشتری به خرج می‌دهند و کمتر هیجان‌زده می‌شوند، هفته گذشته امیدوار بودند با اتمام تعطیلات نیمه خرداد بازار هفته جدید را با رونق نسبی آغاز کند، اتفاقی که دست‌کم در اولین روز کاری هفته رخ داد. دیروز در نخستین روز کاری هفته فعالان بورس تهران در مجموع ۱۳۸ میلیون سهم و حق تقدم به ارزش ۴۸۱ میلیارد و ۹۷۲ میلیون ریال دست به دست کردند و در نهایت هم شاخص کل در مدار صعود قرار گرفت. به این ترتیب شاخص کل با ۱۹۹ واحد رشد به رقم ۲۵ هزار و ۲۹۳ رسید، شاخص ۳۰ شرکت بزرگ ۱۱ واحد بالا رفت، شاخص بازارهای اول و دوم به ترتیب با رشدی ۱۶۶ و ۲۵۹ واحدی روبه‌رو شدند و شاخص صنعت نیز با رشدی ۲۰۶ واحدی به رقم ۱۹ هزار و ۵۲۸ رسید. در نتیجه معاملات دیروز ۱۳۸ میلیون سهم و حق تقدم به ارزش ۴۸۱ میلیارد و ۹۷۲ میلیون ریال در بازار داد و ستد شد. براساس این گزارش سهام شرکت‌های فولاد مبارک، سرمایه‌گذاری غدیر، مپنا، سایپا، مخابرات، خدمات انفورماتیک، پتروشیمی خارک و گل گهر بیشترین تاثیر را در رشد شاخص داشتند. در نتیجه‌نمادهای توسعه معادن روی، حق تقدم ملی سرب و روی، داروسازی سینا، حق تقدم مپنا،معادن بافق، گروه صنعتی سپاهان،ایران یاساتایر، لوله و تجهیزات سدید،فند لرستان و خدمات انفورماتیک با بیشترین رشد قیمت، صدرنشینان بازار بودند. این در حالی بود که بیشترین افت قیمت در نمادهای حق تقدم سیمان شاهرود، حق تقدم بانک سینا، پارس مینو، فند ثابت خراسان، سرمایه‌گذاری صنعت بیمه، بانک پارسیان، سرمایه‌گذاری

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
شاخص کل	۲۵۲۹۱/۸	۱۹۷/۴۹+
شاخص ۳۰ شرکت بزرگ	۱۵۷۹۶/۶	۱۰۰/۹۱+
شاخص آرد انتشار	۳۳۶۹۱/۲	۲۳۹/۷۴+
شاخص بازار اول	۲۱۴۹۰	۱۶۵+
شاخص بازار دوم	۳۰۴۰۳/۶	۲۵۹/۴۸+
شاخص صنعت	۱۹۵۳۶/۳	۲۰۴/۵۲+

بهمن‌ماه ۱۳۸۹

معرفی دو خودروساز گران‌فروش به تعزیرات

■ **مهر:** معاون وزیر بازرگانی از اجرای برنامه ویژه‌ای برای مقابله با سفته‌بازی در بازار خودروهای وارداتی خبر داد و گفت: پرونده دو خودروساز داخلی که بدون مجوز اقدام به افزایش قیمت کردند، به تعزیرات حکومتی ارسال شده است. محمدحسن نکویی‌مهر از مقابله با هر گونه سودجویی در بازار خودرو خبرداد و گفت: به تازگی سفته‌بازی و برخی سودجویی‌ها در بازار خودروهای وارداتی مشاهده می‌شود که بر این اساس، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان با تدابیر ویژه‌ای برای ساماندهی بهتر و نظم بیشتر در واردات خودرو، افزایش کاذب قیمت خودروهای وارداتی را متوقف خواهد کرد. معاون وزیر بازرگانی افزود: واردات خودرو بر اساس تعرفه‌های مصوب صورت می‌گیرد و شرکت‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی که می‌توانند خدمات پس از فروش خودرو را ارایه کنند، مبادرت به واردات خودرو می‌کنند، البته نوع و مشخصات خودروهای قابل ورود بر اساس ضوابط فنی و استانداردهای مرتبط، بر عهده مراجع ذی‌صلاح است. وی با بیان اینکه در دو سال اخیر روند واردات خودرو تغییرات معناداری نداشته و میزان واردات، حدود ۳/۵ درصد تولیدات داخلی بوده است، تصریح کرد: در این راستا حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در بخش نظارت بر قیمت خودروهای وارداتی در سطح واردکنندگان بوده که قیمت آن از سوی کمیته قیمت‌گذاری خودرو انجام می‌شود. همچنین رسیدگی به شکایات مردمی در خصوص قیمت و خدمات پس از فروش خودروهای داخلی و وارداتی نیز فعال بوده و با هر گونه تخلف، برخورد قانونی خواهد شد. به گفته نکویی‌مهر، در خصوص خودروهای داخلی نیز برخی شرکت‌ها مبادرت به افزایش قیمت بعضی از خودروهای تولیدی کرده بودند که پس از استعلام از کمیسیون قیمت‌گذاری خودرو، شرکت‌هایی که بدون مجوز به افزایش قیمت مبادرت ورزیده بودند، شناسایی و تاکنون دو خودروساز به دلیل ارتکاب تخلف به تعزیرات حکومتی معرفی شده‌اند.

کمیسیون اصل ۴۴ مجلس با اعلام تصویب کمیته تحقیق و تفحص از خودروسازی سایپا در کمیسیون صنایع، به مهر گفته است، با محوریت بررسی نحوه واگذاری‌ها در این شرکت، این پیشنهاد به صحن علنی ارایه می‌شود. وی از برنامه‌ریزی برای تشکیل کمیته تحقیق و تفحص از شرکت خودروسازی سایپا خبر داد و گفت: هم اکنون تشکیل این کمیته در کمیسیون صنایع و معادن مجلس به تصویب رسیده است. رییس کمیسیون اصل ۴۴ مجلس اظهار داشت: به‌زودی و در دو هفته آینده این مصوبه کمیسیون به صحن علنی مجلس ارایه خواهد شد و در صورت اخذ رای از صحن علنی می‌تواند وارد مراحل بعدی از جمله تعیین اعضا شود. فولادگر در خصوص محورهای اصلی شکل‌گیری کمیته تحقیق و تفحص از شرکت فولادسازای سایپا، خاطرنشان کرد: محور اصلی مدنظر کمیته تحقیق و تفحص، بررسی نحوه واگذاری‌ها در این شرکت خودروسازی خواهد بود.

این کمیته را شش ماه اعلام کرد و انجام فعالیت‌های احتمالی تحقیقاتی سیاسی در مورد کمیته تحقیق و تفحص را موضوع کار دیگری دانست و اظهار داشت: البته ممکن است تحقیق و تفحص در مراحل بعد از اتمام کاربردهای سیاسی نیز داشته باشد. فولادگر در پاسخ به این سوال که آیا کمیته تحقیق و تفحص خودروسازی سایپا به دنبال بررسی تخلفات احتمالی مالی و اقتصادی نیز خواهد بود؟ خاطرنشان کرد: اگر تخلفاتی در حیطه واگذاری‌ها و اصل ۴۴ قانون اساسی وجود داشته باشد حتماً بررسی می‌شود.

این نماینده مجلس تصریح کرد: به‌صورت کلی موضوع اصلی کار کمیته، بحث واگذاری سهام سایپا خواهد بود. در این میان هر چند که فولادگر اعلام می‌کند که اگر تخلفات مالی و اقتصادی در حیطه واگذاری‌ها انجام شده باشد در جریان این بررسی‌ها مطرح شده و بررسی می‌شود اما یوسف‌نژاد، سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس در خصوص محورهای این تحقیق و تفحص به شرق گفت: عده‌ای از نمایندگان تقاضای تحقیق و تفحص از سهام فروخته شده سایپا را طرح کرده‌اند که این امر بر اساس آیین‌نامه داخلی مجلس ابتدا باید در کمیسیون تخصصی بررسی شود و پس از رای آوردن در محن علنی مطرح شود.

وی ادامه داد: این طرح در کمیسیون صنایع و معادن مطرح شد و رای آورد و به زودی به صحن علنی خواهد آمد و اگر در صحن رای آورد کارگروه تحقیق و تفحص تشکیل خواهد شد که شش ماه موضوع طرح را بررسی کرده و نتیجه را در صحن قرائت خواهند کرد. یوسف نژاد از خصوص اینکه آیا تخلفات احتمالی صورت گرفته توسط شرکت سایپا در جریان واگذاری‌ها و نیز تلاش برای خرید سهام ایران خودرو نیز در جریان این تحقیق و تفحص مورد بررسی قرار خواهد گرفت، اظهار داشت: موضوعی که در کمیسیون صنایع و معادن به عنوان کمیسیون تخصصی مطرح و رای آورده است بررسی واگذاری سهام سایپاست و موارد دیگر مطرح نشده است.

وی یادآور شد که هفته آینده طرح تحقیق و تفحص از صنعت خودروسازی در صحن علنی مجلس طرح خواهد شد. به این ترتیب هر چند که وقتی پای تحقیق و تفحص از صنعت خودروسازی به میان می‌آید شاید بسیاری علاقه‌مند باشند که این صنعت به لحاظ کیفی روی کفه نقد برود و فکری به حال متقاضیان خرید خودرو شود اما تاکنون این مهم اتفاق نیفتاده و مجلسی‌ها با تصویب قانون ارتقای کیفی می‌خواهند این مهم را نیز روی کفه نقد بپیرند.

قانونی که بسیاری امیدوی به آینده آن ندارند و معتقدند که حمایت‌های همه جانبه از صنعت خودروسازی اجازه برخورد با این بخش را به مجلسی‌ها نخواهد داد و همچنان روال گذشته ادامه خواهد یافت. اما به نظر می‌رسد طرح تحقیق و تفحص از سایپا و جدیتی که این روزها برای رفتن این خودروساز دولتی زیر ذره‌بین حکومت می‌کند، کور نسوی امیدوی برای بررسی و به چالش کشیده شدن این صنعت انحصاری و دولتی را زنده کرده است.

سکه باز هم گران شد

اولین روز کاری بازار طلا در هفته جدید، ارزش هر سکه طرح جدید در بانک ملی ۴۵۱ هزار تومان بود در حالی که این نوع از سکه در بازار آزاد ۴۴۷ هزار تومان فروخته می‌شد. به این ترتیب عجیب نیست که سکه‌های بانک ملی این روزها، مشتری ندارد و تعداد شب عبض‌کننده کاهش یافته است. قیمت اعلام‌شده برای نیکس‌هم که دیروز در صحن بانک ملی ۲۲۵ هزار و ۶۸۰ تومان یعنی ۶۸۰ تومان گران‌تر از بازار آزاد بود، اما در بازار آزاد دیروز هر سکه بهار آزادی طرح قدیم دو هزار تومان گران‌تر از روز پنجشنبه هفته گذشته فروخته شد یعنی ۴۶۰ هزار تومان تمام. سکه بهار آزادی طرح جدید هم بهر روز ۴۴۷ هزار تومان در بازار آزاد قیمت خورد، به عبارت دیگر در خورده، به عبارت دیگر در مدت پانصدو این نوع از سکه دو هزار تومان گران‌تر شده است.

مسافران عراق ارز مسافرتی ندارند

مجاز خبر داده که پرداخت ارز به مسافران و همراهان به مقصد تمام کشورها از طریق خطوط هوایی دو هزار دلار خواهد بود. ضمن اینکه طبق دومین بند این بخشنامه مسافرانی که زمینی مسافرت می‌کنند هم بدون توجه به مقصد هزار دلار تعیین شده است.

براساس این بخشنامه سهم اشخاص مقیم هم از ارز مسافرتی هزار دلار تعیین شده است، نکته دیگر اینکه براساس بند چهارم این بخشنامه حداکثر حاشیه سود صرافی بانک‌ها و صرافی‌های منتخب برای فروش ارز به مسافران، نرخ خرید به اضافه ۳۰ ریال است.

شرق: بعد از چند روز تعطیلی بازار ارز در شرایطی فعالیت خود را آغاز کرد که ظاهراً تلاش‌ها برای مهار دلار دست‌کم با موفق اثر افتاده و قیمت واحد پول آمریکا در اولین روز کاری هفته به همان قیمت روز پنجشنبه گذشته معامله شد. با این همه توقف دلار هم به معنای آرامش کامل در چهارراه استانبول تهران نبود. دیروز بانک مرکزی با صدور بخشنامه‌ای

ارز	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
دلار آمریکا	۱۱۸۵	-
یورو	۱۷۲۵	۳۰+
پوند	۱۹۸۰	۵+
دلار کانادا	۱۳۳۵	۵+
یکصدین ژاپن	۲۴۵۰	-
درهم	۳۲۵	-

تولید وابسته

و حلقه همیشگی توسعه نیافتگی

محمد شهاب‌

■ بسا نگاه به روزنامه‌های دهه ۷۰ و روزنامه‌های امروز متوجه می‌شویم اقتصاد ایران با همان مسایلی که قبلاً روبه‌رو بوده است، همچنان هم روبه‌رو است. با این تفاوت که شدت مشکل تشدید شده است. وجه مشترک روزنامه‌های امروز و دیروز این است: تنگنای اصلی بخش تولید کمبود نقدینگی است. در ادبیات اقتصاد توسعه می‌خوانیم بنگاه‌های تولیدی به مرور دست به انباشت خودکار سرمایه خواهند زد؛ بنابراین کمبود نقدینگی آنها به علت مواجهه با صرفه‌های ناشی از مقیاس مرتفع خواهد شد، از سوی دیگر زمانی که اقتصاد ایران را واکاوی می‌کنیم، به این نتیجه می‌رسیم که کمبود نقدینگی بخش حقیقی نه‌تنها مرتفع نشده است، بلکه تشدید هم شده است. حال علت چیست؟ علت آن است که بنگاه‌هایی با صرفه‌های ناشی از مقیاس در اثر افزایش تولید خود مواجه می‌شوند که خود خالق R&D باشند در غیر این صورت (فقدان R&D) قضیه به گونه‌ای دیگر است. مناسفانه چندین دهه است که به دنبال استراتژی مناسب جهت خودکفایی نبوده‌ایم، زمانی که هدف اقتصاد را رشد دانستیم هر اقدام ضد توسعه‌ای به جهت رسیدن به هدف تعیین‌شده موضوعیت یافت و با هدف افزایش رشد، فقدان R&D در تولید داخلی نهادینه شد؛ چراکه تولید اهمیت پیدا کرده بود نه چگونگی انجام تولید. اقدامات ضد توسعه‌ای تولید عبارت بودند از: تولید از طریق استقراضی خارجی، تولید به واسطه صادرات نفت و کسب درآمدهای ارزی ناشی از آن، تولید به واسطه خرید R&D خارجی (نه تولید به واسطه خلق R&D داخلی) و نتیجه عملی آن شد که بخش کانون بازتولید توسعه‌نیافتگی شد به عبارتی تولید منشاء وابستگی به ارز، وابستگی به صادرات نفت و وابستگی به دانش خارجی، افزایش ناکارآمدی و اتلاف منابع و.. شد. بخش‌های تولیدی به علت عدم داشتن پارامترهای اصلی از جمله نهادهای R&D (که به صورت جدی کار کنند) به باتاهی برای جذب منابع و اتلاف آن تبدیل شده بودند. بنابراین نتیجه عملی آن بود که اگرچه رشد ظاهری محقق شد، ولی همواره در دل خود مشکل کمبود نقدینگی را تشدید می‌کرد؛ چراکه زمانی که R&D تولید، از آن خود بنگاه‌های تولیدی نباشد، افزایش مقیاس تولید به معنای مواجهه با صرفه‌های ناشی از مقیاس شدن نخواهد گرفت. به عبارتی در این نوع از تولید، هزینه‌های تولید سرشکن نخواهد شد زیرا در جهت رشد تولید، کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای بیشتر خریداری می‌شوند، آنها ساخته نمی‌شوند و این را به خوبی می‌دانید که ساختن سبب کاستن از هزینه‌ها به علت سرشکن شدن هزینه‌هاست نه خرید کالاهای واسطه‌ای خارجی. برای همین علت که مقیاس بنگاه‌های تولیدی داخلی در حد مقیاس‌های تولیدی خارجی نیست چراکه عدم وجود صرفه‌های ناشی از مقیاس در تولید داخلی، سبب می‌شود مشکل کمبود نقدینگی برای بخش‌های تولیدی با ناکارآمد و پرهزینه، نه‌تنها ابعاد قضیه را عمق خواهد بخشید، بلکه به توسعه‌نیافتگی اقتصاد ایران در حین افزایش رشد اقتصادی کمک می‌کند (البته رشد در غیاب توسعه تا سقف مشخصی می‌تواند به کار خودش ادامه دهد). بنگاه‌های تولیدی از آنجا که به باتلاقی برای جذب نقدینگی تبدیل می‌شوند (به علت عدم انباشت خودکار سرمایه) به یکی از کانون‌های اتلاف منابع و بازتولید ناکارآمدی و توسعه‌نیافتگی تبدیل شدند. عواقب توسعه‌نیافتگی تبدیل شدن این نوع از تولید برای بخش‌های پایین بخش حقیقی تمایل به سرمایه‌گذاری در تولید را از دست داده و فعالیت‌های سوداگری برایشان جذابیت پیدا می‌کند. بنابراین نتیجه چه می‌شود؟ نتیجه این می‌شود که بازارهای مالی به بستی برای رشد سوداگران تبدیل می‌شود چراکه افراد درون ساختار تولید وابسته و پرهزینه تمایلی به تبدیل شدن به کارآفرین یا سرمایه‌گذار مولد ندارند بنابراین با کاهش جذابیت سرمایه‌گذاری در بخش تولیدی به بازارهای با کم‌ریسک، طلا، دلار، بورس و.. کشیده خواهند شد که علایمی از جمله شکاف عجیب نرخ بهره آزاد (۳۹ درصد) و نرخ بهره رسمی در بازار پول (۱۲ درصد) و دو نرخ‌ی شدن ارز و سکه گواهی بر این ادعا است. حال چاره چیست؟

چاره این نیست که با سوداگران بازارهای مالی و ارز مقابله کنیم بلکه باید علت اصلی وجود این گونه رفتارها را ببخشکانیم، باید سیاست‌گذاران به این حد از بلوغ فکری برسند که اجازه ندهند تولید به همین متوال جلورود چراکه نتیجه جز اتلاف منابع، افزایش وابستگی به نفت و R&D خارجی و تبدیل کارآفرینان به سوداگران در جامعه نخواهد داشت. ***رشتاش ارشد اقتصاد**